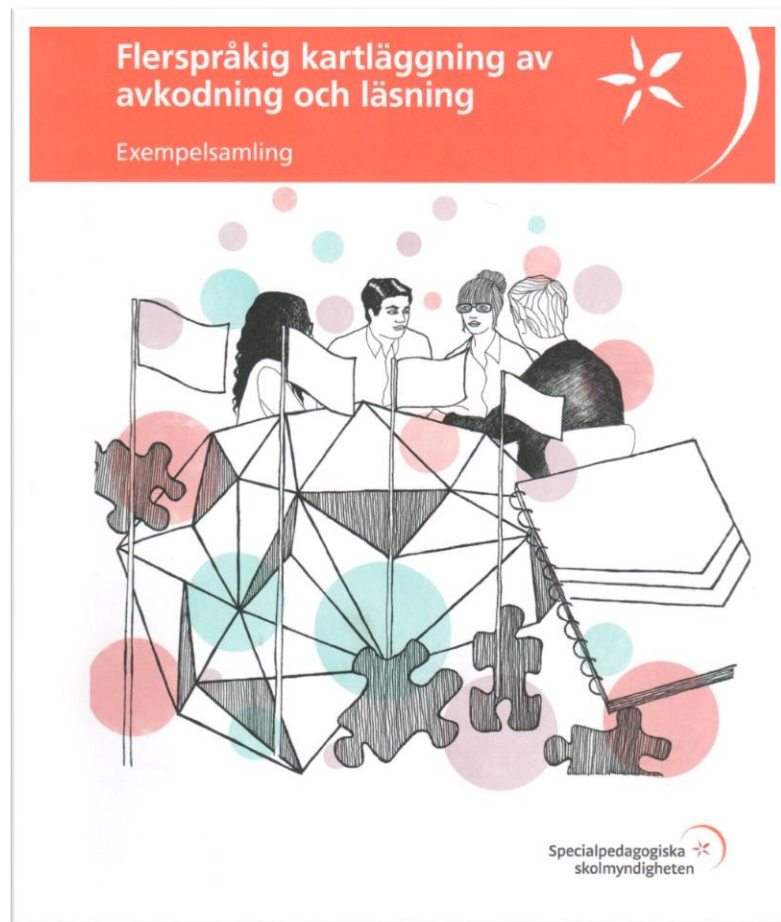

Flerspråkig kartläggning av avkodning och läsning

Stockholm 160309

Syftet med den flerspråkiga kartläggningen

- Att tidigt upptäcka flerspråkiga elever som riskerar att utveckla läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.
- Att ta reda på hur långt eleven har kommit i sin läsutveckling.
- Kunna skapa rätt anpassad undervisning.
- Öka samverkan mellan yrkeskategorier i skolan.

Att utveckla alla sina språk

- Skapar förutsättningar för en positiv andraspråksutveckling och skolframgång.
- För att eleven ska utvecklas till en flerspråkig individ med flerkulturell identitet.

(LGR -11 s. 87)

Skolan ska tidigt uppmärksamma

”Om skolan utreder behovet av särskilt stöd för elever med ett annat modersmål, är det viktigt att **samarbeta** med en person som kan ge språkligt stöd, för att få en så god bild som möjligt av elevens skolsituation och eventuella behov av stöd”

(Skolverket 2014, s. 29)

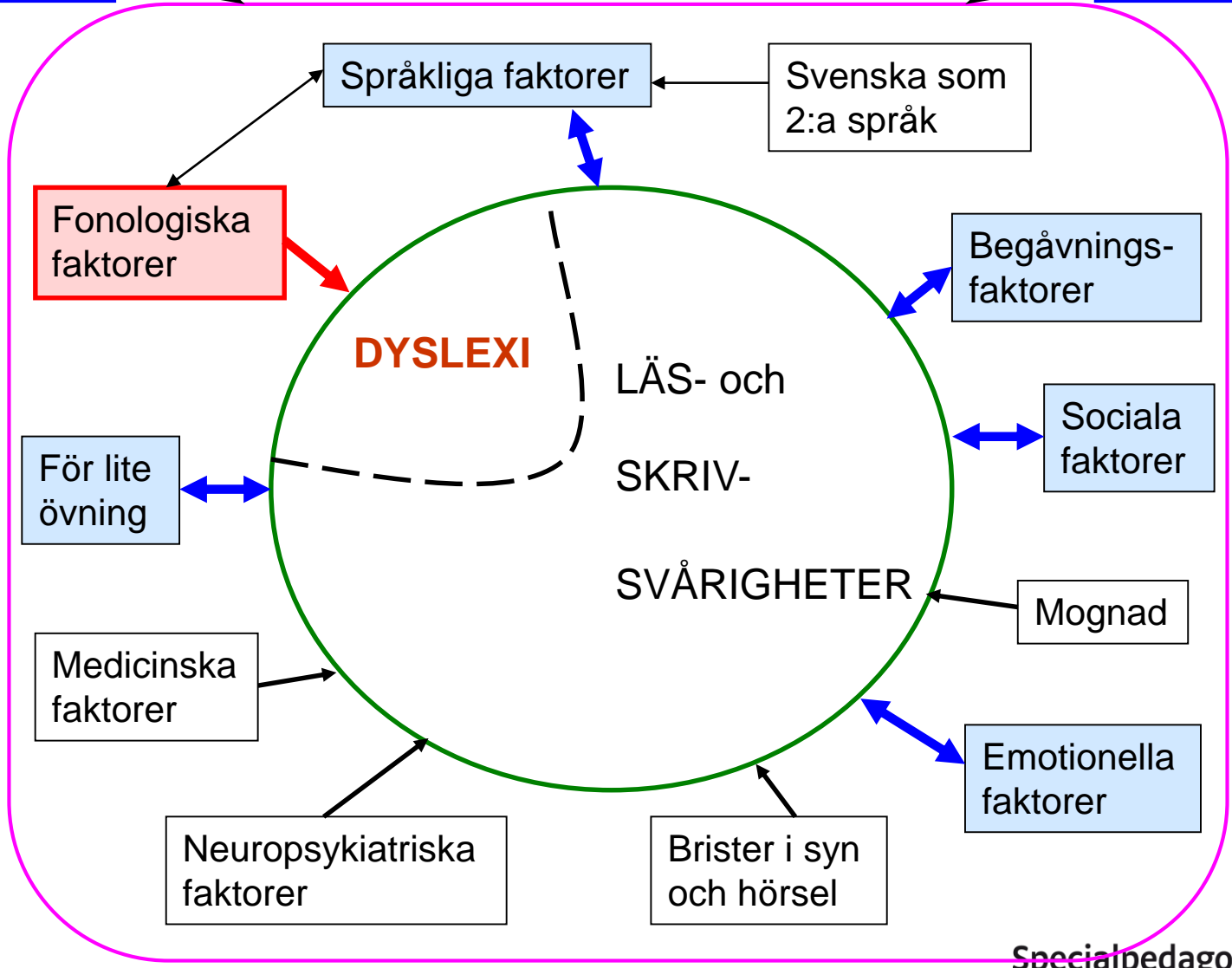

Vad är dyslexi?

- Fonologisk förklaringsmodell av dyslexi.
- Specifik typ av läs- och skrivsvårigheter: bristande förmåga att hantera det fonologiska systemet, språkets ljudmässiga struktur.
- Svårigheter med att avkoda ord, läsa med flyt och förståelse och att stava.
- Dyslexi är en av flera orsaker till läs- och skrivsvårigheter.

<http://www.dyslexiforeningen.se>

Arv Miljö

Läs- och skrivsvårigheter skall ses i en samhällelig och pedagogisk ram 6

Dyslexi på flera språk

- Dyslexi är lika vanligt förekommande hos flerspråkiga som hos enspråkiga.
- Parallella svårigheter med fonologisk bearbetning och avkodning ska kunna observeras på båda språken.
- Dyslexi kan ta sig uttryck på olika sätt beroende på språkets ortografi.

(Salameh 2003, Hedman 2009, Hyltenstam 2010)

Likeverdig opplæring i praksis!

Strategiplan från Kunnskapsdepartementet i Norge
2007 – 2009

Materialet

albanska,
arabiska,
bosniska,
kurdisk
badini/
kurmanci,
kurdisk
sorani,
persiska,
polska,

ryska,
somaliska
spanska,
tamil,
thai,
turkiska,
urdu,
vietnam-
esiska.

Flerspråkig kartläggning av avkodning och läsning

Den flerspråkiga kartläggningen består av flera delar:

1. Samtal med elev och föräldrar.
2. Samtal med andra lärare.
3. Observation av eleven i klassrummet och på skolan.
4. Flerspråkiga proven som består av en handledning, elevhäften och en exempelsamling.

Prov åk 1

1. Bokstavsdiktamen
2. Skriv första bokstaven i ordet läraren säger. *
Hitta frukter: träna tidsuppfattning *
3. Koppling mellan stora och små bokstäver.
4. Skriv sista bokstaven i ett ord: läraren säger, eleven ser en bild på ordet.
5. Ord till bild: kryssa på ord som hör till bild. Eleverna läser tyst.*
6. Bild till ord: kryssa över det ord som passar till bilden. *

Utvärdering.

Åk 1

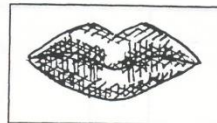
2. *Skriv första bokstaven*

Läraren säger ordet. Bilden beskriver ordet.

15 sekunder per uppgift.

Stark korrelation med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi.

A

B

1

2

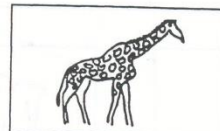
3

4

5

Åk 1

Hitta frukter på en minut

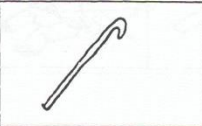
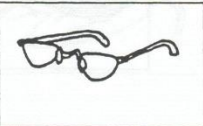

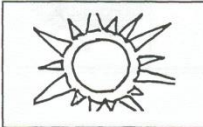
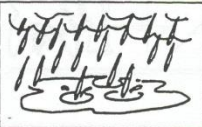
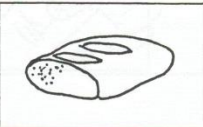
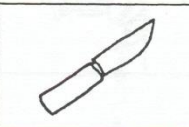
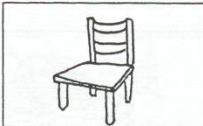

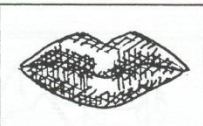
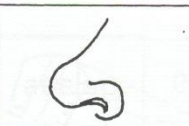

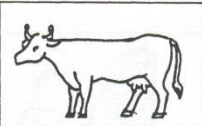

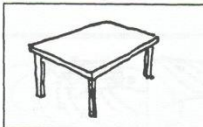
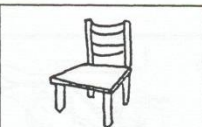
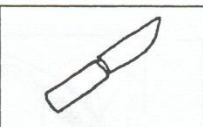
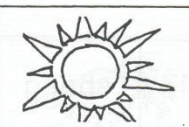

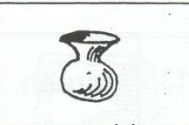

Åk 1

5. Ord till bild.

Kryssa på bilden som hör till ordet. Eleverna läser tyst.

Två minuter.

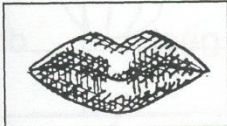
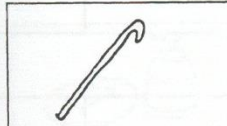

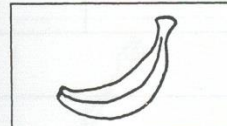
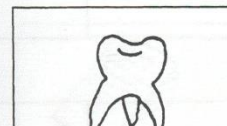

A	ul				
B	roob				
1	af				
2	buug				
3	sac				
4	miis				
5	ubax				

Åk 1

6. Bild till ord

Kryssa över det ord som passar till bilden.

Två minuter.

A		liin	il	lib	lix
B		laf	af	afo	far
1		luul	lug	lulo	ul
2		ey / eey	eeg	yey / yeey	erey
3		miis	muusik	muus	mas
4		il	ilmo	ilig	iyo
5		gaari	giddar	geri	guri

Prov åk 2

Hitta frukter. träna tidsuppfattning

1. Ordkedjor
2. Meningsförståelse
3. Berättande text, gåtor
4. Skriftlig instruktion: färglägga en bild.

Utvärdering.

Åk 2

1. **Ordkedjor**

Dra streck mellan 3 ord.

Två minuter.

furegalabjeeb

dheeruluskag

kursisandiiq

gurirootisax

wanaagsactoon

beerlixorod

jirroshaagilig

boqorilalbaab

liinamacun

welidameerseef

shanlogeelwar

tirimirokab

habeenaadaf

shinnimiistus

wadnehalubax

maqasafokeen

koofiadaglug

hawosugbuug

durbaanlabosir

hooyoweynnin

gadowebitimir

timosarebaraf

heesafarmas

yarinanur

gaarifuraneeg

caanokululwiil

akhridabbad

JOOGSO!

Åk 2

2. Meningsförståelse

Sätt kryss på bilden som passar till meningen.

Tyst läsning.

Fyra minuter.

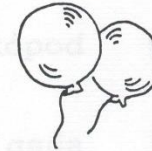
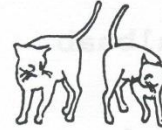
Cabdi wuu sawirayaa.

A

Halkan waxaad ku aragtaa laba doolli / jiir.

B

Faadumo way ordaysaa.

1

Cali buug buu qorayaa.

2

Åk 2

3. Berättande text, gåtor

Sätt kryss över den bild som passar.

Tyst läsning

Fem minuter.

Gåtor: Sätt kryss över den som passar (5 min)

A Waxaan ka baxaa dhulka.

Waxaan leeyahay caleemo cagaaran / akhtar ah.

Waxaan ahay...

Leta bland alla bilder på sidan:

1 Waxaan jecelahay inaan habeenkii bannaanka joogo.

Waxaan qabtaa jiirka.

Waxaan ahay....

2 Dhammaan kuwa i isticmaalaa waa inay taxadaraan. Waxaa la ii isticmaalaa in wax la igu gooyo.

Waxaan ahay...

Elevers värdering av uppgifterna

För vidare information

www.spsm.se , se Flerspråkig kartläggning

Auli Skoglund Poussu:

auli.skoglund-poussu@spsm.se

tel. 010-473 54 69